

UNITĂȚI MILITARE ȘI OFIȚERI TULCENI DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL DECORAȚI CU ORDINUL “MIHAI VITEAZUL”

Daniela Stănică*

Abstract

The decoration system was set up at the end of the nineteenth century as a set of signs that rewarded those who distinguished themselves by their deeds and merits. A special category in this system was represented by the decorations of war.

At the entrance of Romania into the First World War, King Ferdinand I promulgated the High Decree no. 2968/ 26.09.1916 which established the War Order "Mihai Viteazul", organized on three classes, order which became the most important distinction that could be given to the officers for acts of heroism.

In the First World War to the Romanian Army's victory also contributed: the Regiment Tulcea no. 33, which was born on April 1st, 1888, and was a core of the infantry battalion (dorobanți) set up in Constanta on March 20th, 1884 and the 73rd Infantry Regiment, constituted on August 14/27, 1916, by mobilizing the infantry units and subunits of the recruiting circle Tulcea.

The Tulcea military units fought both on the front of Dobrudja and on the Moldavian front and distinguished themselves by special military deeds rewarded by orders and medals granted by King Ferdinand I, such as: the battle flag of Regiment 33 decorated with the Order "Mihai Viteazul" 3rd Class, the Order "Steaua României cu Spade", ribbon of Military Virtue.

The Order "Mihai Viteazul" was one of the rarest and most prestigious decorations during the First World War, representing a true symbol of heroism and command capacity of the Romanian officers.

Keywords: decoration, the order "Mihai Viteazul", regiment

*

Ordinele, medaliile și alte însemne militare au fost acordate mai ales cu prilejul unor evenimente cruciale din istoria modernă și contemporană a țării. La sfârșitul secolului al XIX-lea a fost înființat sistemul de decorații, ca un ansamblu de însemne ce se confereau ca răsplată celor ce se distingeau prin fapte și merite deosebite. O categoria aparte în acest sistem l-au reprezentat decorațiile de război.

Regimentul 33 Dorobanți. În baza experienței dobândite în Războiul de Independență, factorii de decizie politici și-au concentrate preocupările în domeniul apărării, inițiind ample dezbateri publice pentru elaborarea politicii militare.

În 1884, prin Înaltul Decret nr. 963 din 20 martie 1884, se înființează, la Constanța, un batalion de dorobanți care va constitui nucleul din care va lua naștere, la 1 aprilie 1888, Regimentul 33 Dorobanți¹.

În exercițiul financiar 1888-1889 guvernul liberal condus de I.C. Brătianu prevăzuse înființarea unui regiment de dorobanți în Dobrogea, drept pentru care ministrul de Război, generalul adjutant Barezzi, se adresează regelui cu următorul raport²: *În baza legii bugetare pe exercițiul financiar 1888-1889 prevăzându-se înființarea unui regiment de dorobanți în Dobrogea, în locul unui batalion ce exista până acum, cu cel mai profund respect, vă rog pe Maiestatea Voastră să binevoiască a semna alăturatul proiect de decret relativ la înființarea acestui regiment, care se va constitui pe ziua de 1 aprilie 1888”*.

În urma acestui raport, regele semnează următorul Înalt Decret:

„Decret:

Nr. 824

CAROL I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate!

Asupra raportului ministrului nostru secretar de stat la Departamentul de resbel sub N-7-5181

Am decretat și decretăm:

---

* profesor istorie Liceul Teoretic ”Ion Creangă” Tulcea

¹ Este vorba de un batalion de dorobanți și nu de „Regimentul 33 Dorobanți” compus din două batalioane, cum în mod eronat apare în *Istoria infanteriei române*, vol. 2, p. 19. Vezi și C. Scurtu, *Regimentele 33 și 34 infanterie dobrogene în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima parte a secolului XX*, în *Tulcea 1878-1948. Memoria unui oraș/ coord. D. Flaut, M. Iacob, D. Paraschiv/ Brăila, 2012, p. 146; C. Scurtu, Organizarea Armatei Române moderne în Dobrogea, 1878-1894*, în „Țara Bârsei”, Brașov, XI, 2012, p. 112.

² La 2 iulie 1891 Legea de unificare a infanteriei române - regimentele de Dorobanți și regimentele de linie devin toate regimente de infanterie - a fost votată în parlament. Legea a fost promulgată de regele Carol I prin Înaltul Decret nr. 2.329 din 11 iulie 1891. „Monitorul Oastei”, nr. 28, 13 iulie 1891, p. 913-914. În Nordul Dobrogei a luat ființă Regimentul 33 Infanterie Tulcea, care și i-a ales ca patroni spirituali pe Sfinții Împărați Constantin și Elena. La 10 mai 1896 a primit drapelul de luptă. C. Scurtu, *Organizarea Armatei ...*, p. 113.

Art. 1. În locul actualului batalion de dorobanți aflat în Dobrogea, se înființează în ziua de 1 aprilie 1888 un regiment compus din două batalioane.

Art. 2. Cadrele și efectivele acestui regiment vor fi cele prevăzute în legea bugetară.

Art. 3. Ministrul nostru, Secretar de Stat la Departamentul de resbel, este însărcinat cu executarea decretului de față.

Dat la București la 3 aprilie 1888.

Carol I".

Acesta este actul de naștere al regimentului care avea să se acopere de glorie în luptele pentru eliberarea Transilvaniei în 1916, în marea bătălie de la Mărășești și în luptele de pe frontul de Est și Vest, din Dobrogea până în Crimeea și din Dobrogea până dincolo de Munții Cehoslovaciei, în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial.

Regimentul 33 Dorobanți Tulcea este martor și participant la principalele evenimente interne și internaționale la care a fost angrenată România în acea perioadă. Astfel, în anii 1912-1913, când situația din Europa s-a agravat prin izbucnirea războaielor și desfășurarea războaielor balcanice, regimentul participă la prima sa campanie de la înființare.

După doi ani de neutralitate, în august 1916, pregătirile politico-militare și diplomatice în vederea declanșării războiului de eliberare națională erau finalizate.

Regimentul 73 Infanterie

Unitatea s-a constituit la 14/27 august 1916 prin mobilizarea unităților și subunităților de infanterie din cercul de recrutare Tulcea, din cadrul Comandamentului V Teritorial, reprezentând o unitate de nivel tactic din rezerva armatei permanente³. Regimentul 73 Infanterie a participat la acțiunile militare pe frontul românesc, pe toată perioada războiului, între 14/27 august 1916 - 28 octombrie/11 noiembrie 1918.

Drapelul de luptă al regimentului a fost decorat cu cea mai înaltă distincție de război, Ordinul „Mihai Viteazul” clasa III: *Pentru vitejia și*

---

³ Ministerul de Război, *Anuarul Armatei Române pe anul 1916*, București, 1916.

*avântul cu care au luptat ofițerii, subofițerii și soldații regimentului în crâncenele lupte....*⁴.

Campania din 1916

Intrarea în luptă a Regimentului 33 Tulcea s-a făcut în ziua de 14 (27 august)⁵. Acesta a participat la acțiunile militare pe frontul românesc, pe toată perioada războiului, între 14/27 august 1916 - 28 octombrie/11 noiembrie 1918⁶, ca parte componentă a Diviziei 10 Infanterie Brăila, alături de Regimentul 38 Brăila, Regimentul 23 Călărași și Regimentul 29 Slobozia.

Despre bărbăția cu care a luptat regimentul la Mărășești găsim referiri în documentele de epocă. Astfel, comandantul diviziei, generalul Cihoski, într-un raport special, propune decorarea Drapelului de luptă al Regimentului 33 Tulcea cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a.

RAPORT SPECIAL AL COMANDAMENTULUI DIVIZIEI 10 INFANTERIE

pentru propunerea de decorare cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a
a Drapelului de luptă a Regimentului 33 Infanterie

Am onoarea a vă raporta că Regimentul 33 Infanterie în tot timpul bătăliei de la Mărășești a fost la înălțimea celor mai brave regimente, astfel:

În lupta de la 1 august, împreună cu Regimentul 38 infanterie, a susținut Regimentul 10 Vânători a cărui atacuri îndrăznețe îi redusese mult efectivul.

Prin intervenirea Regimentului 33 Infanterie abia își stabiliza frontul, inamicul îndreaptă un nou atac viguros asupra stânzei Diviziei 15 Ruse ce se întindea de la nord de movila Chicera și care se grăbea să părăsească poziția sa întocmai ca în ziua precedentă. Adversarul însă se lovește de Regimentul 33 Infanterie care-i cauzează mari pierderi, îl respinge și apoi își întinde frontul spre nord pentru a înlocui o mare parte din trupele Diviziei 10 Ruse.

Tot acest front a fost apărat cu bărbăție de Regimentul 33 Infanterie care respinge în total 5 atacuri de zi și de noapte în timpul de la 2-5 august inclusiv, fără a se da cea mai mică porțiune de teren din ceea ce câștigase.

Nici unul din atacurile inamicului n-a putut reuși din cauza «bărbăției tenacității și bravurii Regimentului 33 Infanterie».

---

⁴ *Ibidem.*

⁵ Marele Cartier General, *Ordinea de bătaie a armatei - 14 august 1916*, București, 1916.

⁶ A. Ioanițiu, *Războiul României: 1916-1918*, I, București, 1929.

*Pentru aceste motive, propun decorarea cu ordinul «Mihai Viteazul»
clasa a III-a a Drapelului susnumitului regiment.*

COMANDANTUL DIVIZIEI 10

General (s.s.) Chihoski”⁷

Ordinul militar „Mihai Viteazul”. Scurt istoric

Autorul moral al înființării Ordinului „Mihai Viteazul” a fost regele Ferdinand I, care a desenat și a conceput proiectul de decret care, cu mici modificări, a devenit lege. Ordinul a fost înființat prin *Înalt Decret nr. 2968* din 26 septembrie 1916. La articolul I se menționa că este un ordin militar de război cu numele de „Ordinul Militar «Mihai Viteazul»” și va avea trei clase: a III-a, a II-a și I-a⁸.

Ordinul model 1916

Acest ordin era rezervat exclusiv ofițerilor, pentru răsplătirea faptelor de arme excepționale prin care s-au distins în fața inamicului.

Însemnele ordinului: forma unei cruci treflate, din metal auriu, emailată cu albastru, având în centru pe avers cifra încoronării regelui Ferdinand I, iar pe revers anul „1916”.

Clasa a III-a și clasa II-a aveau crucea surmontată de coroana regală din argint aurit; la clasa a III-a coroana avea dimensiunile de 20 mm, iar la clasa a II-a de 28 mm. La clasa a III-a ordinul avea o cruce de 40 mm și se purta pe partea stângă a pieptului. Clasa a II-a avea dimensiunile crucii de 60 mm și se purta atârnat de panglică, la gât (în comandorie). Clasa I-a avea formă de placă, cu dimensiunile crucii de 60 mm, se purta ca broșă pe partea stângă a pieptului.

În anul 1938, prin *Decretul regal nr. 4354*, avea să fie consemnate atât modalitățile de conferire, cât și de purtare a acestui ordin. Primul *Regulament* al ordinului avea să fie dat prin *Decretul regal nr. 3709* din 6 noiembrie 1940.

Ordinul a fost conferit atât ofițerilor, cât și unităților militare, în perioada cuprinsă între 28 septembrie 1916 și 8 octombrie 1941.

---

⁷ Ministerul de Război, *Anuarul ofițerilor și drapelelor Armatei Române cărora li s-au conferit ordinul „Mihai Viteazul”*, Atelierele grafice Socec&Co, București, 1930.

⁸ I. Safta, R. Jipa, T. Velter, F. Marinescu, *Decorații românești de război 1860-1947*, București, 1993, p. 66-67.

Pentru faptele de eroism și vitejie săvârșite în războiul pentru întregirea națională, regele Ferdinand a decorat cu cel mai înalt ordin de război, „Mihai Viteazul”, unități militare tulcene și ofițeri ce s-au distins pe front.

Unități militare tulcene ale căror drapele au fost decorate cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a

• **Regimentul 73 Infanterie – Î.D. 323/22.01.2919**

Pentru vitejia și avântul cu care au luptat ofițerii, subofițerii și soldații regimentului în crâncenele lupte din Bulgaria și de pe frontul Predeal, ce au avut loc în anul 1916.

S-au distins, în mod strălucit, în zilele de 18-20 Septembrie când au concurat de aproape la înfrângerea forțelor Bulgare de la Riahovo, Mak-Kaia și Mak-Para (Flămânda), precum și în luptele pentru apărarea sectorului dintre cota 1297 și Muntele Piatra Arsă, lupte în care au dat dovadă de înalte virtuți ostășești. Acest eroic regiment, luptând cu numeroase forțe inamice, a recucerit punctual Predeluș și Muntele Susaium iar de la 9 Octombrie 1916, a dat lupte furioase pentru apărarea Văiei Cerbului; apoi, pe Muntele Duhamului, și de pe care a fost retras pentru reorganizare, cu un efectiv redus prin lupte, pentru Patrie și Rege, la mai puțin de 200 viteji.

***Decorat de Regele Ferdinand în Garnizoana Iași la 28.05.1918.*⁹**

• **Regimentul Tulcea Nr. 33 – Î.D.v2659/19.06.1920**

Pentru vitejia și avântul cu care au dat dovadă ofițerii, subofițerii și trupa regimentului în bătălia de la Mărășești, în August 1917.

Intervenind în luptă în ziua de 1 August au respins pe inamic dincolo de Movila Chicera, pe care au pus stăpânire și, lungind apoi frontul, pentru a înlocui trupele ruse de la aripa dreaptă, au respins prin luptă la baionetă, de la 2 la 5 August, 5 atacuri sângeroase ale inamicului, fără a ceda o palmă din terenul cucerit.

***Decorat de Regele Ferdinand la Pădureni, județul Putna la 27.03.1918*¹⁰**

---

⁹ Ministerul de Război, *Anuarul ofițerilor și drapelelor Armatei Române....*

¹⁰ *Ibidem.*

Ofițeri ai regimentelor tulcene decorați cu Ordinul "Mihai Viteazul" cls. III

- **Locotenent-Colonel IOAN-POPESCU, REGIMENTUL 73
INFANTERIE – Î.D. 2970/28.09.1916**

Pentru devotamentul și bravura cu care a luptat și sacrificat până la ultimul moment luptând la Turtucaia.

- **Sublocotenent MIHAI HURMUZESCU; Comandantul Vedetei
Nr 6 "GRIGORE IOAN" – Î.D. 2970/28.09.1916**

Pentru că a condus vedeta afară din Canalul Cusuiului, când ofițerii și jumătate din echipaj fusese secerat de gloanțe.

- **Căpitan CONSTANTIN NICULESCU, REGIMENTUL 10
CĂLĂRAȘI – Î. D. 2990/1.10.1916.**

Pentru că a străbătut neobservat liniile inamice, la sud de Karaomer, aducând știri precise asupra forțelor inamice.

- **Locotenent VALDEMAR LĂSCĂRESCU, REGIMENTUL 33
INFANTERIE – Î.D. 3001/7.10.1916**

Pentru că fiind comandant al avangardei în luptele de la Anghez-Buiuc (Dobrogea) a fost rănit și a refuzat a se evacua rămânând în linia întâi până a fost din nou rănit de două gloanțe.

- **Căpitan SEBASTIAN ABRAMESCU, REGIMENTUL 33
INFANTERIE – Î.D. 3108/20.11.1916**

Pentru că a intervenit cu două companii din batalionul său peste linia I-a inamică reușind să captureze mitraliere și alte materiale de război.

- **Locotenent MATEI VASILIU, REGIMENTUL 33 INFANTERIE
– Î.D. 681/10.07.1917**

Pentru vitejia cu care a rezistat pe poziția de pe muntele Clăbucetului Taurului nevoind să o părăsească până nu a primit ordin scris de retragere. Atunci a rupt frontul spre Azuga, salvând toate cele 4 secții de mitraliere, și a ocupat o nouă poziție de luptă. S-a distins în ziua de 23 noiembrie 1916 la Tâncăbești când a asigurat retragerea întregului regiment, fiind de două ori rănit.

- **General de brigadă HENRI CIHOSCHI, comandantul DIVIZIEI
10 INFANTERIE – Î.D. 1137/3.10.1917**

Pentru vitejia și destoinicia cu care a condus operațiile diviziei în bătălia de la Mărășești din august 1917, pe frontal Irești, râul Siret, unde a făcut față presiunii mai multor divizii germane.

• **Locotenent DUMITRU MIHAIL, REGIMENTUL 33
INFANTERIE – Î.D. 1374/10.04.1919**

Pentru vitejia de care a dat dovadă la trecerea Dunării la Flămânda și pentru avântul cu care a condus batalionul în noaptea de 9-10 octombrie 1916 când contraatacul a recucerit muntele Rune. S-a distins și în lupta înverșunată de pe Clăbucetului Baiului când, fiind rănit, a refuzat evacuarea și a condus batalionul respingând toate atacurile inamicului din 20 octombrie 1916¹¹ .....

La biruința Armatei Române, au contribuit și unitățile tulcene Regimentul Tulcea nr. 33 și Regimentul 73 Infanterie, la care se adaugă tulcenii din celelalte unități militare.

Atât pe frontul din Dobrogea, cât și pe frontul din Moldova, unitățile militare tulcene aflate în prima linie s-au distins prin fapte de arme deosebite, recompensate prin ordine și medalii acordate de regele Ferdinand I.

Finalul primei conflagrații mondiale găsește drapelul de luptă al Regimentului 33 decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a, Ordinul „Steaua României cu spade” și panglică de „Virtutea Militară”.

În semn de recunoștință pentru sacrificiul militarilor tulcenii, în 1938 este inaugurat Mausoleul Eroilor, realizat din donațiile tulcenilor și amplasat în Cimitirul Eroilor Primului Război Mondial. Aici au fost aduși și reînmuțați militari tulcenii ai celor două regimente, 33 și 73, morți în luptele din Moldova și înmuțați, inițial, în cimitire din jud. Vaslui.

În concluzie, dorim să evidențiem faptul că în îndelungata și glorioasa sa existență, Regimentul 33 Dorobanți Tulcea a fost martor și a participat la principalele evenimente interne și internaționale la care a fost angajată România. Pentru faptele de arme săvârșite de ostașii regimentului, drapelul unității a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a, Ordinul „Steaua României cu spade” și panglică de „Virtutea Militară”.

---

¹¹ *Ibidem.*

Regimentul 33 Tulcea, 10 mai 1903
în fața Monumentului Mircea cel Mare

Ordinul „Mihai Viteazul”, md. 1916 în clasele: I-a (avers), a II-a (avers), a III-a (avers)